

Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu

South-Eastern Finland
University of Applied Sciences

PLEASE NOTE! THIS IS A PARALLEL PUBLISHED VERSION / SELF-ARCHIVED VERSION OF THE ORIGINAL ARTICLE

This is an electronic reprint of the original article.

This version may differ from the original in pagination and typographic detail.

Author(s): Kauppila, Maija-Sisko; Ruotsalainen, Jukka

Title: "Kaikki voima mitä olen saanut, olen saanut Jyväskylästä" : miten Jyväskylä on kohdannut monikulttuuriset nuoret

Version: Publisher's PDF

Please cite the original version:

Kauppila, M.-S.; Ruotsalainen, J. (2021). "Kaikki voima mitä olen saanut, olen saanut Jyväskylästä": miten Jyväskylä on kohdannut monikulttuuriset nuoret. Mitä Jyväskylä tarkoittaa? : Nuorisotyön yhteisötietokirja. Nuorisotutkimusverkoston julkaisuja, 234. 205-214.

HUOM! TÄMÄ ON RINNAKKAISTALLENNE

Rinnakkaistallennettu versio voi erota alkuperäisestä julkaistusta sivunumeroiltaan ja ilmeeltään.

Tekijä(t): Kauppila, Maija-Sisko; Ruotsalainen, Jukka

Otsikko: "Kaikki voima mitä olen saanut, olen saanut Jyväskylästä" : miten Jyväskylä on kohdannut monikulttuuriset nuoret

Versio: Publisher's PDF

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Kauppila, M.-S.; Ruotsalainen, J. (2021). "Kaikki voima mitä olen saanut, olen saanut Jyväskylästä": miten Jyväskylä on kohdannut monikulttuuriset nuoret. Mitä Jyväskylä tarkoittaa? : Nuorisotyön yhteisötietokirja. Nuorisotutkimusverkoston julkaisuja, 234. 205-214.

"Kaikki voima mitä olen saanut, olen saanut Jyväskylältä" – miten Jyväskylä on kohdannut monikulttuuriset nuoret

Maija-Sisko Kauppila & Jukka Ruotsalainen

Jyväskylässä tehtävä nuorisotyö on vahvasti ollut mukana kehittämässä uusia työmuotoja suomalaisessa nuorisotyössä eri vuosikymmenillä. Etenkin 2000-luvulla jyväskyläläinen into vastata ammattialan muuttuneisiin tilanteisiin on ollut näkyvää. Avartti-ohjelma on ollut yksi työmuoto, johon jyväskyläläiset nuorisotyön ammattilaiset ovat tuoneet oman osaamisensa erityisesti monikulttuurisen työn osalta.

Kansainvälinen Avartti-ohjelma rantautui Suomeen 2000-luvun alussa opetusministeriön tukemana. Ensimmäisiä ohjelman käytännön kokeiluja tehtiin Uudessakaupungissa, Pielavedellä ja Jyväskylässä. Tämän artikkelin kirjoittajat ovat olleet mukana ohjelman kehittämistyössä sen alusta asti, Maija-Sisko Kauppila Uudessakaupungissa ja Jukka Ruotsalainen Jyväskylässä. Jukka kertoo ohjelman tulleen Jyväskylän nuorisotyöhön sattumalta. Hän oli Jyväskylän kaupunkiseurakunnan nuorisotyönjohtaja ja osallistui silloisen Länsi-Suomen läänin nuorisoneuvoston järjestämään seminaariin, jossa Avarttia ensimmäisen kerran Suomessa esiteltiin. Menetelmä ei tuolloin herättänyt hänessä suurta innostusta, mutta syystä tai toisesta Jyväskylässä kuitenkin lähdettiin toimintaa kokeilemaan Jyväskylän kaupunkiseurakunnan ja kaupungin nuorisotoimen yhteistyönä.

Kokeilua oli tehty jo jonkin aikaa, kun Jukka sattumalta tapasi ryhmän monikulttuurisia nuoria ohjaajansa kanssa vuonna 2001. Ohjaajana toiminut Ismael Sheikh Musse oli esittelemässä muutama kuukausi sitten kaupunkiin muuttaneille nuorille uutta asuinpaikkaa. Ismael kertoi toimivansa ohjaajana Siivet-hankkeessa ja etsi toimintaan erilaisia työmenetelmiä, ja Avartti-ohjelma tuntui kiinnostavalta. Menetelmästä kehittyi yksi vahva työmuoto hankkeen sisälle ja se tavallaan sai siivet alleen. Hankkeen päätyttyä Jyväskylän kaupunkiseurakunnan nuoriso-

työnohjaaja Sirpa Syrjä otti ”kopin” nuorista ja työmuodosta. Vuosien kuluessa Sirpa sai nuorilta arvostamansa nimen ”Avartti-äiti”. Ismael jatkoi Avartti-toimintaa eri hankkeissa monikulttuuristen nuorten kanssa ja tekee sitä edelleen työssään Jyväskylän kaupungin nuorisopalveluissa.

Tässä artikkelissa kerromme kolmen monikulttuurisen nuoren sekä heidän ohjaajansa kokemuksia Avartti-ohjelman toimivuudesta kotoutumisprosessissa Jyväskylässä.

KOLMEN NUOREN TARINAT

Maahanmuuttaja, mamu, elintasopakolainen. Nämä ovat siisteimpiä ilmaisia henkilöistä, jotka ovat joutuneet lähtemään hyvin erilaisista syistä kotimaastaan. Haastattelimme tätä artikkelia varten Jyväskylästä kolmea monikulttuurista nuorta; Amin Yousufia, Ali Mahamedia sekä Jassin Rezaita. Kahdella nuorella oli pidempi kokemus suomalaisesta kulttuurista. He ovat opiskelleet ja ovat työelämässä. Kolmas nuori on opiskelemassa toiveammattiinsa. Kohtaaminen näiden kolmen nuoren kanssa oli innostava. Heillä oli hyvin erilaiset tarinat, mutta yhteinen piirre oli halu löytää paikka suomalaisesta yhteiskunnasta. Keskustelimme nuorten kanssa, miten Jyväskylä on ottanut heidät vastaan ja millaisia valmiuksia osallistuminen ohjattuun toimintaan on heille antanut.

Lisäksi haastattelimme kahta näiden nuorten ohjaajaa; Ariela Tuikkasta ja Ismael Sheikh Mussea. Ohjaajista välittyi vahva sitoutuminen työskentelyyn nuorten kanssa. Ismaelilla on oma kokemus monikulttuurisen nuoren haasteista, koska hän on itse tullut Suomeen 15-vuotiaana. Ariela on työskennellyt muun muassa vastaanottokeskuksessa ohjaajana.

MENNEISYYS, OSA TULEVAISUUTTA

Tehtäväsi ei ole nähdä tulevaisuuteen, vaan tehdä se mahdolliseksi.

– Antoine de Saint-Exupéry

Meidän tuli aloittaa elämä tyhjästä. Ajattelin, että se taito minulla on geeneissä, sillä olen joutunut aloittamaan elämän niin monta kertaa nollasta. Matkustaminen maasta toiseen ja sopeutuminen olosuhteisiin on ollut tavallaan helppoa,

koska ei ole ollut muuta vaihtoehtoa kuin selviytyä. Nyt minulla on rauha ja vain hengittää vapaasti. Täällä saan unelmoida. En kuitenkaan halua unohtaa menneisyyttäni, koska siitä on tullut vahvuuteni. (Jassin)

Tulin Suomeen Pohjois-Irakista, olen siis kurdilainen. Muistan aina sen päivän, kun 16-vuotiaana nuorena miehenä tulin Suomeen. Oli kylmää, pimeää ja lunta. Säästä huolimatta täällä asiat ovat paremmin kuin kotimaassani. Pohjois-Irakissa uskonnolla on voimakas ote. En ole uskonnollinen, ja siksi minulla oli vaikeuksia perheeni kanssa. Suomessa tunnen olevani vapaa. (Amin)

Kotikaupungissani Mogadishussa oli sota, ja siksi läksin 16-vuotiaana yksin Suomeen. Muistan sen aamun vuonna 2009, kun heräsin Jyväskylässä. Oli lokakuu ja oli lunta. Ihmettelin mitä se on. Olin aikaisemmin nähnyt lunta vain elokuvissa. Jyväskylä näytti todella ihanalta ja isolta kaupungilta. (Ali)

Nuori voidaan viedä kylästä, mutta kylää ei nuoresta. Menneisyytemme seuraa meitä läpi elämämme. Henkilökohtaista historiaamme emme voi muuttaa tai kirjoittaa uudestaan. Suojellaksemme itseämme voimme yrittää unohtaa traumaattiset kokemuksemme. Pahimmillaan kokemukset voivat olla niin ahdistavia, ettei niistä voi puhua tai ne voivat nousta esille yllättävissä tilanteissa. Meille kantaväestöön kuuluvalla venematka saareen voi olla itsestäänselvyys, mutta pakolaistaustaiselle henkilölle mahdoton tehtävä.

Ihminen ei synny valmiina, hän oppii kielen kuuntelemalla ja käyttäytymiskoodit matkimalla. Lasten kasvattamiseen tarvitaan koko kylä, on afrikkalainen kansanviisaus, joka sisältää totuuden. Ihminen tarvitsee ympärilleen toisia ihmisiä, joiden kanssa hän voi olla vuorovaikutuksessa. Ihmiseltä puuttuu kyky kasvaa yksin täydelliseksi ihmiseksi. Rakentaessamme omaa tulevaisuuttamme voimme hyödyntää menneisyyden kokemuksiamme. Ilman meissä elävää kylää ei ole meitäkään. Kylästä olemme saaneet lähtökohdat omaan elämäämme.

Myös Jassinin, Aminin ja Alin kertomuksista välittyy oman historian muistaminen. Monikulttuuriset nuoret tulevat hyvin erilaisista lähtökohdista. Kaikilla ei ole välttämättä kokemuksia sodasta tai pakolaisleiristä. Osa nuorista on syntynyt Suomessa. Elämän ymmärrettävyyteen kuuluu elämän kokeminen jatkumona. Kertojien koko elämä on tavallaan kaikine käänteineen johtanut tähän pisteeseen, ja tarina jatkuu edelleen.

Mennyttä elämää ei voi unohtaa, koska se toimii polkuna nykyisyyteen ja siitä on paljon opittavaa.

UUSI ELÄMÄ, UUSI MAA, UUSI KULTTUURI

Tuhannenkin kilometrin matka alkaa yhdestä askelesta.

– Laotse

Kun ihmiset menevät naimisiin, niin sanotaan, että heillä alkaa honeymoon. Minusta tuntui silloin siltä, kun saavuin Suomeen ja Jyväskylään. Olin turvallisesti neljän seinän sisällä. Keittiö oli tuossa ja äitini oli turvassa. Ajattelin, että ei muuta kuin teen keittoon. Muistan aina ensimmäisen aamun Jyväskylässä. Se oli 15. toukokuuta. Lunta oli satanut vähän, mutta ruoho oli jo vihreää. Olimme kaksi viikkoa vaan kotona Myllyjärvellä ja kävimme ainoastaan Siwassa. Kohta Siwan kassatyöntekijä sanoi iloisena meillä olevan uudet vakioasiakkaat. Sitten alkoi tapahtua. Ohjaajamme vei meidät Keljon kauppakeskukseen. Siellä tuli olo, että ”ahaa – täällä on sellainenkin paikka”. Kävimme koulussa, Jyväskylän keskustassa ja kiersimme kirpputoreja. Meidän tuli hankkia kaikki kodin tarvikkeet, sillä meillä oli vain patjat, peitto ja pari tyyntyä. (Jassin)

Jyväskylässä asuin ensin vastaanottokeskuksessa Säynätsalossa. Siellä ohjaajat esittelivät minulle Avartti-ohjelmaa. Ohjelman avulla pääsin kokeilemaan erilaisia harrastuksia, liikkumaan ja yöpymään luonnossa. Avartti opetti minua selviytymään vaikeistakin haasteista. Jalkapallo on aina ollut minulle tärkeä harrastus ja sain jatkaa sitä Avartin myötä. Nykyisin pelaan JJK Jyväskylän joukkueessa. (Amin)

En ollut aikaisemmin miettinyt tulevaisuuttani. Tulevaisuus oli aina ollut yksi kysymysmerkki. Suomeen tultuani minun piti miettiä, mitä haluan. Se oli vaikeaa, koska olin yksin ja olin pakolainen. Vastaanottokeskukseen tuli ohjaaja kertomaan meille Suomesta ja miten somalialainen kulttuuri eroaa suomalaisesta. Ohjaajalla, Ismaelilla oli somalitausta, ja hän tiesi omasta kokemuksestaan, millaista on muuttaa vieraaseen maahan ja kulttuuriin. Ismaelilla oli nuorisotyön kokemus ja kahden eri kulttuurin ymmärrys. Hän antoi meille kotoutumisvinkkejä ja kertoi harrastusmahdollisuuksista. Häneltä sain todella suuren avun. (Ali)

Vasta Suomeen saapunut monikulttuurinen nuori on helposti tilanteessa, jossa hän ei ymmärrä uutta kulttuuria, yhteiskunnan toimintaa eikä etenäkään pysty kommunikoimaan samalla kielellä kuin valtaväestö. Hän

saattaa kokea, ettei pysty toimimaan ikäistensä tasolla koulussa kielitaidottomuuden takia. Avartin toimintojen kautta haastatellut nuoret pystyivät harrastamaan vertaisryhmässä ja tuomaan omia taitojaan esiin ilman suomen kielen taitoa. He saivat mahdollisuuden löytää suomalaisia ystäviä.

Nonformaalisen oppimisen lähtökohtana ovat yksittäisen oppijan tarpeet. Se sisältää sekä yksilöllistä että yhteisöllistä oppimista ja perustuu kokemukseen ja toimintaan. Avartissa harrastusten kautta oppiminen on motivoivaa, sillä se perustuu nuoren omaehtoisuuteen. Nuoret kehittävät harrastustensa kautta itsenäistymistä ja elämänhallintaa tukevia valmiuksiaan. Nuorilla, jotka pystyvät luomaan itselleen koulun lisäksi koulun ulkopuolisia kasvuympäristöjä, on usein paremmat tulevaisuuden mahdollisuudet.

"ILMAN AVARTTIA NUORUUTENI OLISI MENNYT HUKKAAN"

Samaan aikaan Jyväskylään saapui myös muita monikulttuurisia nuoria. Olimme todella onnekkaita päästyämme mukaan toimintaan, jonka tavoitteena oli meidän kotouttamisemme. Meille ei tietenkään kerrottu, että osallistumme kotouttamisprojektiin. Pääsin kouluun valmistavalle luokalle, jossa opetettiin vain ja ainoastaan suomen kieltä. Iltapäivät olivat vapaata, ja silloin osallistuimme Ismaelin ohjaamaan Siivet-projektiin. Ismael teki meille kaupunkia tutuksi ja kävimme eri virastoissa, elokuvissa ja harrastuspaikoissa.

Olen nyt 35-vuotias nuori mies. Aivan erilainen nuori kuin se rikkinäinen ja traumatisoitunut nuori, joka olin muuttaessani tänne. Traumamat ovat muuttuneet vahvuudekseni. Minulla ei ollut isää ja sen myötä perheen antamaa vahvaa tukea. Haluan sanoa ääneen, että Avartti-ohjelma oli minulle vahva tuki. Avartti tarjosi minulle harrastuksia; liikuntaa, vapaaehtoistoimintaa, taitoja ja luonnossa liikumista. Sain itse valita, osallistunko vapaa-ajallani tähän ohjattuun toimintaan vai menenkö notkumaan ostoskeskukselle. Valitsin ohjatun toiminnan, ja näin jälkeenpäin ymmärrän sen olleen hyvällä ammattitaidolla ohjattua toimintaa. (Jassin)

Vastaanottokeskuksen jälkeen asuin sijaisperheessä kaksi vuotta. Minulla oli alusta alkaen halu opiskella suomen kieltä. Ilman sitä en olisi pärjännyt. Kävin koulua ja myöhemmin muutin omaan asuntoon. Nuorena unelmoin sairaanhoitajan työstä ja opinnoista. Nyt unelmani on toteutumassa, sillä työskentelen vanhainkodissa ja valmistun piakkoin lähihoitajaksi. Haluan oppia suomen kieltä enemmän ja opiskella sairaanhoitajaksi. Minulla on kavereita, jotka ovat tulleet Jyväskylään samaan aikaan minun kanssani. Heillä ei ole mitään – ei harrastuksia, koulutusta

eikä työtä. He eivät rakasta suomalaista luontoa, kesää eivätkä talvea. He eivät halua oppia suomen kieltä.

Kotoutumiseeni auttoi Avartti-ohjelma, jonka avulla sain uusia ystäviä. Ohjelmaan liittyvä tunnustustenjak juhla merkitsee minulle todella paljon. Meitä maahanmuuttajanuoria oli juhlassa paljon, ja saimme ministeriltä todistuksen. Ajattelin, että tunnustustenjaossa minä voin näyttää haluni sopeutua Suomeen. Olen kiitollinen siitä, että ohjaajat kertoivat ohjelmasta minulle. (Amin)

Ohjaajamme Ismael kertoi meille jossain vaiheessa Avartti-ohjelmasta, mutta emme ymmärtäneet, mistä siinä oli kysymys. Lähdimme kaikesta huolimatta mukaan, koska luotimme ohjaajaamme.

Muistan, kuinka Suomeen tultuani minusta aluksi tuntui, että maailma on vapaa ja minä voin tehdä mitä vaan. Tämä ajatus on vaarallinen, ja aika nopeasti ymmärsin, ettei Suomessakaan voi tehdä mitä vaan. Ajattelen usein, että nuoruuteni ei mennyt hukkaan, koska minulla oli hyvää tekemistä. Ohjaajan tuella löysin harrastuksia, pelasin koripalloa ja jalkapalloa. Kaikki ystäväni, jotka lähtivät mukaan Avartti-toimintaan, saivat opiskelupaikan, ja jotkut meistä ovat jo työelämässä. (Ali)

Ohjaajan sosiaalisen intuition kyky on lahja, jota on vaikea opettaa, mutta siinä voi kyllä kehittyä. Tilannetaju, tunneäly ja sosiaaliset taidot mahdollistavat ohjaajalle valmiuden työskennellä hyvin erilaisten nuorten kanssa. Ohjaajalta vaaditaan kykyä ja valmiutta heittäytyä hänelle tuntemattomalle alueelle. On uskallettava kokeilla jotain uutta ajatuksella, että virheistäkin voidaan oppia. Olennaista nuorisotyössä on, miten kohtaamme nuoren. Parhaimmillaan nuorisotyö on ohjaajan ja nuoren – kahden yhdenvertaisen ihmisen dialogia.

Avartti-ohjelman tavoitteena on tukea nuoren kasvua ja kehitystä kokonaisvaltaisesti sekä auttaa häntä löytämään itsestään uusia kykyjä ja voimavaroja. Nuori laatii itselleen henkilökohtaiset tavoitteet ja suunnitelman niiden saavuttamiseksi. Ohjelma on nuoren henkilökohtainen kasvuprosessi, jossa tavoitteena on vaikuttaa myönteisesti hänen kokonaisvaltaiseen kehitykseensä. Tavoitteena on, että nuori oppii uusia tietoja ja taitoja, arvostamaan muita ihmisiä sekä toimimaan yhteiskunnan jäsenenä. Ohjaaja toimii nuoren tukena ja toiminnan mahdollistajana.

En halua nähdä nuoruutta ”syrjäytymisen ehkäisy -projektina”. Oman työni näen rinnalla kulkemisena. Olemme ihmisiä yhdenvertaisia, mutta minä olen myös aikuinen, ja minulla saa olla aikuisen mielipiteet. Monikulttuuriset nuoret

eivät ole yhtenäinen ryhmä, vaikka media pyrkii asian usein niin esittämään. He ovat yksilöitä, joilla on hyvin erilaiset elämäntarinat, kokemukset ja sen myötä erilaiset lähtökohdat sopeutua vieraaseen kulttuuriin. Nuorisotyössä voimme kohdata nuoren ilman yhteistä kieltä. Kohtaaminen on hyvin kokonaisvaltaista, ja se tapa, jolla *lähestymme nuorta, merkitsee yllättävän* paljon.

Mielestäni tärkeintä on estää ihmisen ulkopuolisuuden kokemus. Tunne siitä, että ei kuulu mihinkään, eikä valoa näy missään, on mielestäni vaarallista. Tähän kiinnitän huomiota omassa työssäni. Ajatelkaa nuorta, joka saa kokea ryhmän arvostavan häntä. Tämä kokemus voi tulla esimerkiksi jalkapallojoukkueessa.

Avartti-ohjelmassa nuoren aktiivinen harrastaminen huomioidaan ja hänelle myönnetään siitä julkinen tunnustus. Nämä ovat yhteisön antamia vahvoja hyväksyviä viestejä nuorelle ja vaikuttavat varmasti myönteisesti nuoren elämässä. (Ismael)

Nuoruus on mahdollisuus ja nuorisotyön tehtävänä on auttaa nuorta löytämään omat vahvuutensa. Nuorisotyön parissa nuori solmii turvallisia ja vapaaehtoisuuteen perustuvia aikuis- ja vertaisryhmäkontakteja. Ohjaajan tehtävänä on luoda nuorelle turvallisia kasvuympäristöjä. Omalla toiminnallaan ohjaaja luo tilanteita, joissa tarjoutuu mahdollisuus myös yksilölliseen ohjaukseen. Ohjaajan roolin merkitys korostuu kaikkien näiden haastateltujen nuorten tarinoissa. Nuorille on ollut merkittävä kokemus, kun ohjaaja on kutsunut henkilökohtaisesti mukaan ja mahdollistanut mielenkiintoisen harrastuksen löytämisen.

Nuoren hyvä elämä syntyy tunteesta, että hän pystyy vaikuttamaan oman elämänsä valintoihin. Tärkeää on, miten yhteisö kohtelee yksittäistä nuorta. Elämyspedagogiikan kolme peruselementtiä: elämys, luonto ja yhteisöllisyys sisältyvät Avarttiin. Ohjelmassa toteutuu hahnilainen kasvatusajattelu,¹ jonka mukaan yksilöt eivät vertaile itseään toisiinsa vaan seuraavat omaa kehitystään. ”Avartti on vahvistanut itsetuntoani”, vastasi eräs tunnustuksen saanut nuori, kun häneltä kysyttiin, mitä Avartti on hänelle antanut. Ohjaajana toimiva Ismael Sheikh Musse on käytännön työn kautta nähnyt, miten yksittäiseen nuoreen vaikuttaa ulkopuolisen tahon antama arvostus nuoren tekemää työtä kohtaan. Tämä vahvistaa nuoren myönteistä minäkuvaa ja sen myötä itsetuntoa.

1 Kurt Hahn (1886–1974) oli saksalainen pedagogi, joka oli yksi merkittävistä seikkailukasvatuksen ja elämyspedagogiikan kehittäjistä. Hän perusti The Duke of Edinburgh’s Award -ohjelman vuonna 1956 (Suomessa Avartti vuodesta 1999).

Ajatelkaa, millaisessa epätietoisuuden tilassa nuori joutuu elämään. Ensin häneltä on viety kaikki pois, perhe, koti, ystävät, ja hän on joutunut muuttamaan vieraaseen maahan. Lisäksi hän ei voi tietää, että saako hän jäädä asumaan tähän maahan. Nuorella voi olla taustalla hyvin traumaattisia kokemuksia, jotka voivat pulpahtaa esille yllättävissä tilanteissa. Ajattelin niin, että nuoria ei voi jättää yksin neljän seinän sisälle, vaan hänelle on tarjottava mielekästä tekemistä, joka tasaottaa ja normalisoi elämää. Toiminnan kautta pystyin viestimään nuorelle, että sinulla on ihmisarvo, sinulla on tietoa ja taitoja. (Ariela)

Ohjaajalta vaaditaan sensitiivisyyttä ja kykyä tulkita nuoren lähettämä viesti. Viesti voi olla paketoituna hyvinkin yllättäviin sanallisiin ja sanattomiin ilmaisuihin. Lisähaasteen työskentelyyn monikulttuuristen nuorten kanssa tuo yhteisen kielen ja koodien puuttuminen.

UNELMAT VOIVAT TOTEUTUA

Se mitä teet tänään voi parantaa kaikkia huomiosiäsi.

– Ralph Marston

Olen saanut Jyväskylältä paljon ja haluan antaa tälle yhteisölle myös jotain takaisin. Haluan vaikuttaa asioihin, ja koen kunnallispolitiikan tarjoavan siihen hyvän kanavan. Tutustuin eri puolueiden ohjelmiin, ja pohdin mikä niistä olisi lähellä omaa arvomaailmaani. Huomasin Vihreän liiton periaatteet läheisiksi, ja olen nyt Jyväskylän kaupunginvaltuuston jäsen. (Jassin)

Minulla on perhe; puoliso ja neljä poikaa sekä ammatillinen koulutus. Työskentelen Espoon nuorisopalveluissa nuorisonohjaajana. Kun mietin omaa nuoruuttani nuorisotyön ammattilaisena, niin huomaan, kuinka merkittävä rooli ohjaajalla voi olla. Ohjausosaamisen lisäksi hänellä pitää olla kyky innostaa nuoria kokeilemaan uusia asioita. Itse voi todeta, että kaikki voima mitä olen saanut, olen saanut Jyväskylästä. (Ali)

Nyt unelmani on toteutumassa, sillä työskentelen vanhainkodissa ja valmistun piakkoin lähihoitajaksi. Haluan oppia suomen kieltä enemmän ja opiskella sairaanhoitajaksi. (Amin)

Kantaväestöllä on usein tietynlainen yleistys maahanmuuttajista ikään kuin he kaikki olisivat terroristeja, työtä vieroksuvia nuoria miehiä, jotka

haluavat tulla nauttimaan sosiaalisista eduista. Vastavuoroisesti myös maahanmuuttajilla voi olla vääristyneitä luuloja länsimaisesta demokraatiasta. Suomessa voi ihmetyttää naisten asema ja rooli yhteiskunnassa. Luottamus viranomaisiin voi olla haasteellista, jos omassa kotimaassa lahjonta ja korruptio ovat arkipäivää.

Monikulttuuriselta nuorelta vaaditaan notkeutta, jotta hän pystyy sukkuloimaan useamman ”maailman” välillä. Ensimmäisenä yhteisönä on perhe, joka pitää kiinni omaan kulttuuriin kuuluvista arvoista. Perheen huoltosuhte voi maahanmuuton seurauksena muuttua, lapset oppivat uuden kielen vanhempiaan nopeammin. Jotkut vanhemmista eivät ehkä halua opiskella uutta kieltä. Toisena yhteisönä nuorella on kaverit. Ystäväpiiri voi muodostua maahanmuuttajayhteisöön kuuluvista nuorista. Kolmantena yhteisönä on suomalainen yhteiskunta, koulu ja kantaväestöön kuuluvat nuoret. Näiden ryhmien väliset odotukset nuoren suhteen voivat olla hyvin erilaisia ja ristiriidassa keskenään. Näissä ”maailmoissa” nuori joutuu kuitenkin elämään.

Tähän artikkeliin haastatellut nuoret ovat pystyneet rakentamaan oman tulevaisuutensa. Jokainen nuori nosti esille ohjaajan roolin merkityksen harrastuksen ja harrastusyhteisön löytämisessä. Nuoret ovat oppineet suomen kielen, kouluttautuneet ammattiin, ja he ovat yhteiskunnallisia vaikuttajia. He ovat työelämässä, ja yksi heistä on perustanut perheen. Nuoret rakentavat omaa vahvaa tulevaisuuttaan uudessa kotimaassaan.

LUOTTAMUS SATTUMAAN

Avartin rantautuminen Jyväskylään ja nimenomaan monikulttuuristen nuorten pariin oli sattumaa. Sitä ei ollut kirjoitettu minkään organisaation tulos- ja tavoitesuunnitelmaan. Kaksi nuorisotyön ammattilaista kohtasivat toisensa, innostuivat toistensa ideoista ja halusivat tehdä yhteistyötä saaden mukaansa muita uusista työmenetelmistä kiinnostuneita ammattilaisia.

Monikulttuuristen nuorten innostus ja sitoutuminen Avartiin yllätti. Eräänlainen työvoitto oli monikulttuuristen tyttöjen osallistuminen ohjelmaan. Nuorten ohjaajana toiminut Sirpa Syrjä kertoi, että ohjelmaan osallistuneiden poikien kautta saatiin kontaktit tyttöjen perheisiin. Vanhemmat huomasivat nuorissa tapahtuvan positiivisen muutoksen, ja tämä perheiden

myönteinen kokemus mahdollisti tyttöjen osallistumisen ohjelmaan.

Nuorelle tunne hänen osaamisensa ja saavutustensa arvostamisesta on voimaantava ja itsetuntoa vahvistava kokemus. Nuoren menneisyydessä voi olla hyvin traumaattisia kokemuksia, ja elämä on jouduttu aloittamaan useita kertoja uudestaan. Nuori elää odotusten ristiriidassa, sillä koulu, ystävät ja yhteiskunta odottavat häneltä tietynlaista käyttäytymistä. Perheen odotukset voivat olla ristiriidassa edellä mainittujen yhteisöjen kanssa. Nuori joutuu rakentamaan kaksoisidentiteetin selviytyäkseen häneen kohdistuvista odotuksista.

Yksilötasolla osaamisen näkyväksi tekeminen korostuu tulevaisuudessa entistä enemmän. Tutkintotodistukset ovat tärkeitä, mutta vielä tärkeämpää on osata sanoittaa ja arvioida omaa osaamistaan. Avartti-ohjelmassa nuori kerryttää harrastustensa kautta erilaista osaamista kuin koulussa.

Tällä hetkellä nuorisotyö on pitkälti projektinomaista, ja työtä tehdään hankkeiden kautta, mikä johtuu muun muassa nuorisotyön rahoituksen pirstaloituneisuudesta. Nuorisotyön haasteena on jatkuvuuden takaaminen kohderyhmälleen. Nuorethan eivät tiedä, eikä heidän tarvitsekaan tietää olevansa osa jotain projektia, joka jossain vaiheessa päättyy.

Tulevaisuudessa nuorisotyöntekijöiden joukko on laajempi ja ammattinimikkeet ovat moninaisempia. Nuorisotyötä tehdään laajemmissa monialaisissa toimintaympäristöissä. Yksilön kohtaamisen taidot fyysisissä ja virtuaalisissa ympäristöissä korostuvat yhä enemmän nuorisotyön ammattilaisten osaamisalueena. Luottamuksen tunne tähän hetkeen on tärkeää nuorelle, etenkin jos tulevaisuus näyttää kovin epävarmalta. Tulevaisuutta on entistä vaikeampi ennakoida, ja siksi nuorisotyön tärkeänä tehtävänä on tulevaisuuden toivon luominen. Uskomme, että yhdessä tekemällä ja yhdessä kohtaamalla yhä useampi nuori voi todeta saaneensa voimaa ja eväitä tulevaisuuteen Jyväskylästä.

LÄHTEET

- Mahamed, Ali. 2020. Haastattelu 29.7.2020
Rezai, Jassin. 2020. Haastattelu 25.8.2020
Sheikh Musse, Ismael. 2020. Haastattelu 3.9.2020
Tuikkanen, Ariela. 2020. Haastattelu 10.9.2020
Yousuf, Amin. 2020. Haastattelu 12.9.2020